



MENTE ET MALLEO GŁÓWNEGO GEOLOGA KRAJU

Ważniejsze kierunki współpracy międzynarodowej Polski w obszarze geologiczno-surowcowym

Krzysztof Galos¹



Polska w zakresie pokrycia zapotrzebowania na surowce mineralne wykazuje stale rosnące uzależnienie od dostaw tych surowców z zagranicy. Pomimo iż jest ona stosunkowo zasobna w źródła do produkcji tych surowców, a produkcja krajowa niektórych spośród nich jest znacząca, to jednak ponad 70 surowców mineralnych to surowce całkowicie deficytowe, pozyskiwane na potrzeby polskiej gospodarki wyłącznie z zagranicy.

Co więcej, ujemne saldo obrotów międzynarodowych Polski w zakresie surowców mineralnych stale się pogłębia i ostatnio przekroczyło 80 mld PLN rocznie. Oznacza to, iż znaczenie importu surowców mineralnych do Polski będzie zapewne nadal rosło. To z kolei sprawia, że w kontekście poprawy bezpieczeństwa surowcowego naszego kraju tak istotny staje się rozwój współpracy międzynarodowej w obszarze geologiczno-surowcowym, na różnych jej polach, realizowany w porozumieniu w szczególności z Ministerstwem Spraw Zagranicznych.

Pierwszym ważnym polem jest współpraca państwowej służby geologicznej (PSG) ze służbami geologicznymi innych państw. W wymiarze europejskim jest to zasadniczo kooperacja w ramach *EuroGeoSurvey*, zwłaszcza w zakresie wspólnych unijnych projektów geologicznych, w szczególności edukacyjnych realizowanych na terenie państw trzecich (przykładem ciąg projektów *PanAfGeo*). Rosnące znaczenie ma także współpraca dwustronna ze służbami geologicznymi pozaunijnych krajów europejskich (zwłaszcza Ukraina i kraje bałkańskie) oraz licznych krajów pozaeuropejskich, w szczególności wybranych krajów Afryki, Ameryki Łacińskiej oraz Azji Środkowej i Południowo-Wschodniej. Państwowa służba geologiczna ma w tym względzie zawarte liczne porozumienia o współpracy, które już przekładają się lub mają szansę się przełożyć na realne prace geologiczne, zwłaszcza poszukiwawcze (np. badania prowadzone ostatnio w Mongolii).

Drugim polem możliwej współpracy są działania mające na celu realne wsparcie firm z udziałem kapitału polskiego (zarówno państwowego, jak i prywatnego), w zakresie prac poszukiwawczych i rozpoznawczych, a w przyszłości być może także kolejnych faz projektów górniczych, ukierunkowanych przede wszystkim

na przyszłe pozyskiwanie surowców krytycznych, ale także na współpracę technologiczną. Wsparcia takiego miałyby udzielać PSG przy współpracy z krajowymi jednostkami badawczymi. Docelowo działania takie, połączone z promocją potencjału polskich instytucji w tym zakresie, a także z możliwym uruchomieniem właściwych instrumentów wsparcia finansowego, mają na celu rozwój dostaw (importu) surowców krytycznych z tzw. źródeł bezpiecznych, a także dywersyfikację tych dostaw.

Należy wyraźnie zaznaczyć, iż Polska aktywnie uczestniczy w kreowaniu i implementacji polityki surowcowej UE, w szczególności w obszarach dotyczących surowców krytycznych i strategicznych opisanych w Rozporządzeniu UE *Critical Raw Materials Act*. Jednym z ważniejszych wyrazów takiego zaangażowania będą działania podejmowane w pierwszej połowie br. w ramach polskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej, a zwłaszcza konferencja wysokiego szczebla dotycząca unijnej polityki surowcowej, organizowana przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska dniami 5-6 maja br. w Krakowie.

Ważnym elementem aktywności Polski w zakresie badań geologiczno-surowcowych są badania dna morza pod kątem złóż, w szczególności złóż rud metali. Z jednej strony jest to długoletnie uczestnictwo Polski w międzynarodowej organizacji *InterOceanMetal*, w którym to przypadku udokumentowano złożę koncentracji polimetalicznych w strefie *Clarion-Clipperton* na Pacyfiku. Warunkiem możliwego przejścia z fazy rozpoznania do fazy eksploatacji złoża jest przyjęcie – na poziomie międzynarodowym i krajowym – odpowiednich przepisów dotyczących eksploatacji tych koncentracji, ale też jakaś forma komercjalizacji działania tej organizacji. Z drugiej strony Polska od ponad 7 lat – na podstawie otrzymanej koncesji – prowadzi prace poszukiwawcze za hydrotermalnymi złożami rud polimetalicznych na rycie atlantyckim (program *ProGeo*), które jednak mają charakter wstępnych prac poszukiwawczych.

To tylko wybrane, najważniejsze obszary prowadzonej czy planowanej współpracy międzynarodowej Polski w obszarze geologiczno-surowcowym. Wszystkie – choć często w sposób niebezpośredni – mają na celu przyszłą dywersyfikację dostaw surowców mineralnych do Polski, a w szerszym ujęciu – poprawę jej bezpieczeństwa środowiskowego.

¹ Ministerstwo Klimatu i Środowiska, ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa.